

# Piipahdetaan, kuljetaan ja bongataan

- ympäristökokonaisuuudet kotikaupungissa

Lastenkulttuurifoorumi 2024



Janina Ahlfors

Kirsi Karvonen

Kaupunkikulttuuriyksikkö,

Tampereen kaupunki

Kuva: Taidekaari/Janina Ahlfors



# Taidekaari pähkinänkuoressa

- Pedagogisesti etenevä kulttuurikasvatusohjelma 3-vuotiaista ysiluokkalaisiin
- Sisällön suunnittelu tehdään lukuvuosikohtaisesti Taidekaari-tiimin toimesta
- Suunnitteleva tiimi koostuu neljästä taidekasvattajasta, jotka koordinoivat, tuottavat ja toteuttavat osittain myös sisältöä
- Vuosittain yhteistyössä mukana 12-14 kulttuurilaitosta ja n. 60 taiteen kentän ammattilaista
- Mukana 25 000 lasta ja nuorta
- Tampereen kaupungin budjettikehykseen kuuluvaa toimintaa, rahoituksesta pieni osa myös Opetus- ja kulttuuriministeriöltä

*Näkemällä, kokemalla ja aina itse tekemällä*

# Eskareiden ohjelma

- Joka vuosi kolme eri monitaiteista ympäristökokonaisuutta, jotka sisältävät työpajan ja ympäristökierroksen
- Erityispiirteenä ulkona oppiminen
- Vuonna 2024 98 ryhmää, 1570 lasta
- Varhaiskasvatussuunnitelma:  
”Lasta kannustetaan tutkimaan, käyttämään ja tuottamaan erilaisia viestejä.  
(L4 Monilukutaito)  
  
Lasta arvostava kohtaaminen sekä toisten lasten ja aikuisten kanssa toimiminen vahvistavat lasten osallistumisen taitoja.  
(L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen)”
- Ympäristökasvatussuunnitelma: ”Vuosittain kaksi tai kolme ympäristökasvatuksellista kokonaisuutta, joissa hyödynnetään kaupunkiympäristöä, julkista taidetta ja lähiluontoa kulttuurikasvatukseen. Kestävän kehityksen teemat ja ympäristökasvatukselliset työpajat osana jokaisen kokonaisuuden sisältöjä.”



# Eskareiden ohjelma

- Keväällä 2024:
  - Bongataan patsaita, julkinen taide
  - Kuljetaan kaduilla, arkkitehtuuri ja muotoilu
  - Piipahdetaan puistossa, kaupunkiluonto
- Lasten/Nuorten galleria: Lasten ja nuorten taiteilijuus esille julkiseen tilaan
  - Taideistutuslaatikot (luontoliput ja kasvavat veistokset)
  - Lasten suunnittelemat istutukset
  - Vanerilevypiirokset



Lasten  
galleria

~~Lasten~~  
NUORTEN  
galleria

# Valmistava opetus Taidekaaressa

- Valmistavan opetuksen luokkia Tampereella tänä lukuvuonna 29, oppilaita 285
- Taidekaari-kulttuurikasvatusohjelmaan suunnitellaan vuosittain kolme eri ikäisille suunnattua monitaiteista sisältöä (1.-3.lk, 3.-6.lk ja 7.-9.lk)
  - > Pienimmät valmistavan opetuksen oppilaat osallistuivat omalla räätälöidyllä versiollaan kaupunkiluontokokonaisuuteen Piipahdetaan puistossa
- Harjoitellaan tekemään ja sanallistamaan havaintoja, kysymään kysymyksiä ja etsimään vastauksia. (L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen)
- Opitaan ilmaisemaan ja perustelemaan oma mielipide sekä arvostamaan muiden näkemyksiä. (L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu)
- Tutustutaan uudessa kotikaupungissa kaikille avoimiin kulttuurikohteisiin
- Opetellaan kieltä toiminnassa
- Integraatiota tukevat hetket kouluympäristön ulkopuolella



# Piipahdetaan puistossa, kehittäminen

- Lasten osallistaminen Taidekaaren suunnitteluun -> Kierros tehtiin yhteistyössä Kaukajärven koulun eskareiden kanssa osana kaupunginosaohjelmaa
- Lapset valitsivat heitä kiinnostavat historialliset faktat, luonnonhavaitsemiskeinot, pelit ja toimintatavat (yksilö, pari, ryhmä).
- Testikierrokset ja palaute
- Työpajana taideistutuslaatikoita koulun pihan yhteisöpuutarhaan



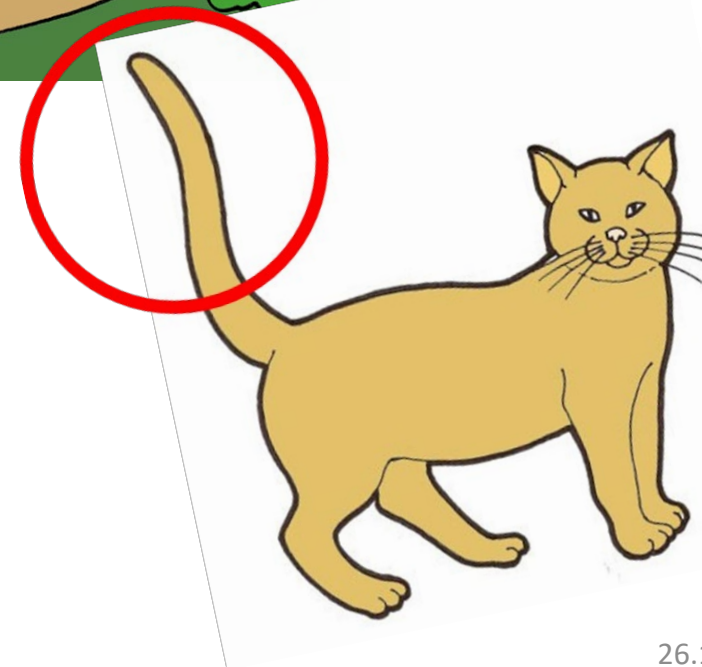
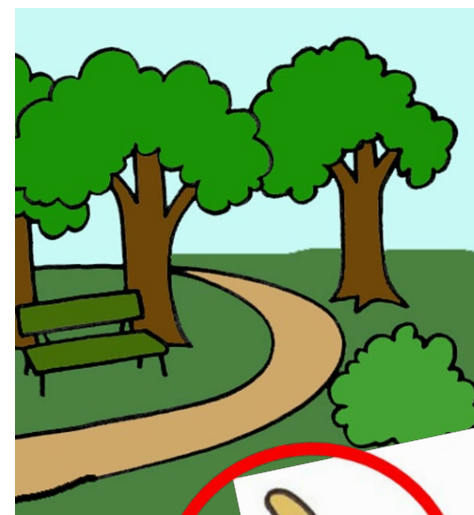
# Piipahdetaan puistossa, eskarit

- Opitaan Sorsapuiston historiasta, luonnosta ja taiteesta
- Työpajavaihtoehtoina: kuvataide (istutussuunnittelu tai eläintarha), valokuvaus ja leikkipaja
- Ympäristökierroksella oppaana Kaupunki-Katti -> lapset keräävät numeroita tehtävien avulla
  - Muumi-visa (Muumipeikon patsas, Muumimuseo)
  - Kissajumppa (eläintarha ja muu historia)
  - Lajibongaus (kiikarit, suurennuslasit, ymka)
  - Patsasharjoitus (V. Janssonin veistos, draamaharjoite)
- Kierroksella nähtiin rinnakkain sekä ammattitaiteilijoiden että lasten tekemää taidetta (osa näki omia teoksiaan)



# Piipahdetaan puistossa, muokkaaminen

- Työpaja
  - Etkopaja -> lapset näkivät kierroksella oman luokkansa teoksen
  - Taidelippupaja -> tehtiin yhteinen lippu, joka sijoitettiin puistoon ja viirinauha, joka jäi omalle koululle, pohjana eskaripaja
  - Kielen oppiminen kuvataiteen kautta -> sanasto: värit, muodot, luonto
  - Viesti puistokävijöille ryhmän tason mukaisesti-> toivotukset, terveiset, kehotukset
  - Yhdessä ja itsekseen taiteilu -> ryhmätyötaidot
- Kierroksen räätälöinti valmistavan opetuksen luokille
  - Vahvempi kuvatuki
  - Selkokieli
  - Kielitaitotason huomioiminen sisältötekstissä
  - Harjoitteiden muuttaminen vähemmän abstrakteiksi





# Piipahdetaan puistossa, palaute

- Opepalautteista koottua:

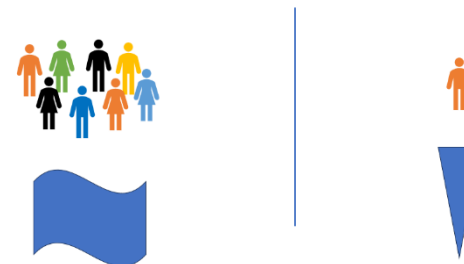
Taidekaaren toiminta tukee ryhmä- ja vuorovaikutustaitoja

On tärkeää, että Taidekaari tutustuttaa oman kaupungin kulttuurikohteisiin

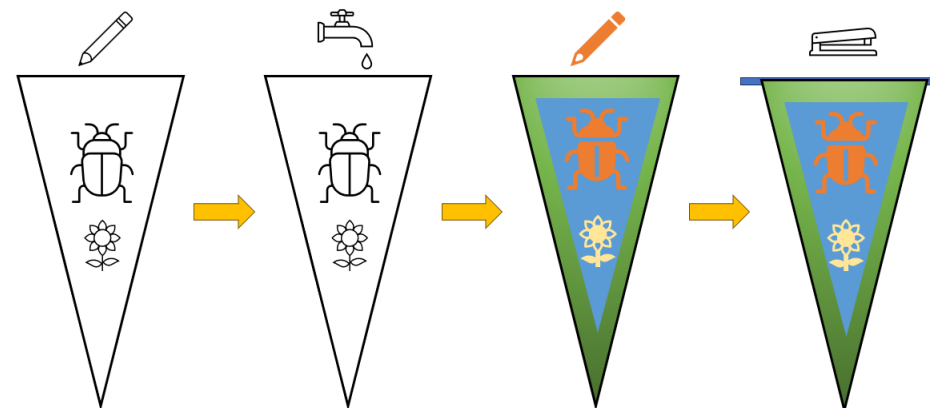
Opettajat kokevat voivansa hyödyntää kulttuurikasvatussisältöä osana omaa opetusta

”Erittäin hienoa on oman kotikaupunkimme tunnetuksi ja tutuksi tekeminen lapsille. Tämä antaa mielestäni osallisuuden kokemuksia jo pienellekin lapselle. Varmasti myös kotikaupungin tunteminen eri kanteilta on S2-lapsille ”juurruttavaa” toimintaa.”

2 TEHTÄVÄÄ



SUUNNITTELE JA TEE OMA VIIRI!



# Pohdittavaa

*Selkokieli – kielen rikkaus?*

*Sisällölliset valinnat?*

*Tuen tarvetta vai kielitaidon puutetta?*





# Piipahdetaan puistossa, tulevaisuus

- Uusinta keväällä 2025 -> jatkojalostaminen valmistavien ja eskariryhmien törmäyttämisessä
- Kaupunginosaohjelman jatko -> Kaukajärven eskarit ja valmistavan luokat: taideistutuslaatikot kauppakeskuksen pihaan yhdessä tekien



# Kiitokset!

Janina Ahlfors

Ohjaava museolehtori

[janina.ahlfors@tampere.fi](mailto:janina.ahlfors@tampere.fi)

Kirsi Karvonen

Museolehtori

[kirsi.a.karvonen@tampere.fi](mailto:kirsi.a.karvonen@tampere.fi)